

ניתוח בחינת מועצה בביקורת
מועד אביב 2022
(בחינה שהתקיימה ב – 17 באוגוסט 2022)

תמצית

אנו מעריכים את רמת הקושי של הבחינה ברמה בינונית-פלוס (דרגת קושי 4 מתוך 6 דרגות קושי).

חשוב לציין שהבחינה היתה הוגנת - סטודנטים אשר מבינים ביקורת ולמדו בשיטתיות וביסודיות את החומר היו מסוגלים להתמודד עם הבחינה בהצלחה.

לחץ הזמן בחלק הראשון היה סביר ואילו בחלק השני של הבחינה היה גבוה יחסית ודרש שליטה טובה בחומר ומיומנות בכתיבת בחינה על מנת לעמוד במסגרת הזמן.

מבנה הבחינה נותר ללא שינוי מהמועדים הקודמים.

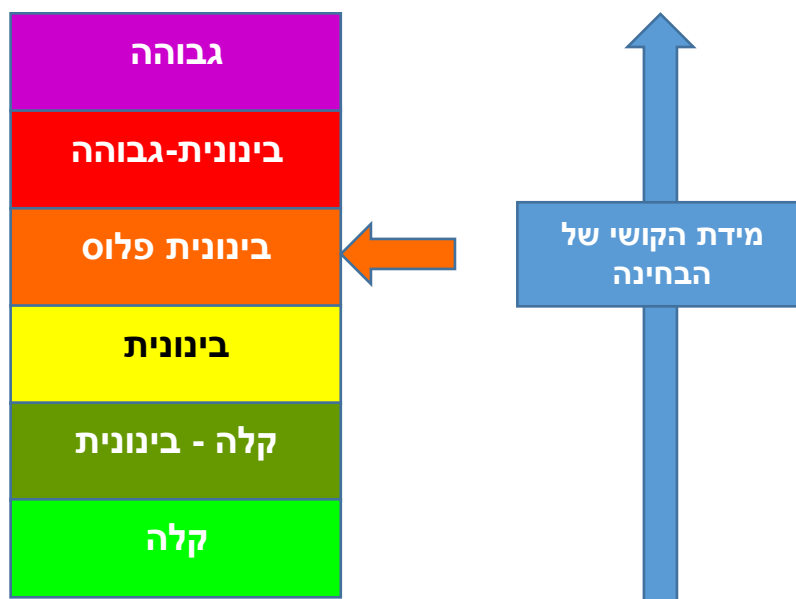
בבחינה נדרש מהסטודנטים גם ידע תיאורטי נרחב והיכרות עם תקני הביקורת, האתיקה המקצועית, תקנות ניירות ערך וכו' וגם שליטה בהיבטים הפרקטיים בעבודתו של רואה החשבון המבקר הכוללת יכולת להבין ולנתח נתונים כספיים ואירועים ולגזור מהם את מענה הביקורת הנדרש.

כל החומר שנכלל בבחינה הופיע גם במיקוד.

בחלק מהשאלות הסטודנטים נדרשו להפגין את ידיעותיהם ברמה גבוהה ודרשו את הבנת הביקורת ויכולת לפתח תשובות לשאלות מורכבות הדורשות הבנה יסודית ומעמיקה.

ראו בהמשך ניתוח נרחב של הבחינה, לרבות התייחסות לכל אחת מהשאלות.

מד הקושי של הבחינה

ניתוח בחינת המועצה נועד לזהות מגמות בהתפתחות הבחינה במטרה לסייע לסטודנטים ללמוד לבחינת המועצה הבאה - אין לעשות בניתוח זה שימוש מעבר לאמור לעיל!

מיומנות - ארז כהן, רו"ח - טל' 050-2881405

ייחודי בישראל - כל עולם הביקורת באתר אחד www.erezco.il

מבוא

כחלק מהגשמת מטרותינו להוות את חוד החנית בהכנת סטודנטים לבחינת המועצה בביקורת ולהכשיר סטודנטים איכותיים למקצוע ראיית החשבון, אנו מביאים בזאת את ניתוח בחינת המועצה בביקורת מועד אביב 2022.

מטרת הניתוח הינה, בין היתר, לזהות שינויים ומגמות בבחינה מתוך מטרה לאפשר לסטודנטים להיערך טוב יותר לבחינת המועצה הבאה.

במועד זה המשיכה המגמה שהחלה בבחינה של אביב 2017 של שינוי התפיסה לגבי בחינת המועצה בביקורת, כפי שצפינו כבר לפני חמש שנים. בתפיסה החדשה של הבחינה, יש עדיפות לשאלות בהן ניתנים לסטודנטים מצבים, **ללא תיאור הבעיות הנובעות מהם**, למשל, תמצית נתונים כספיים, ביאור מהדוחות הכספיים וכו', והסטודנטים נדרשים, **ראשית כל, להבין את הבעיות וסיכוני הביקורת הנובעים מהמצב המתואר בשאלה ורק אז לפתח מענה ביקורת מתאים**. זאת להבדיל מהתפיסה הישנה של הבחינה, לפיה הסטודנטים כמעט ולא נדרשו לזהות את הבעיות. הבעיות ניתנו במסגרת נתוני השאלה והסטודנטים נדרשו להתייחס למענה הביקורת המתאים. **מדובר בשינוי משמעותי בגישת הבחינה!**

שינוי נוסף שחל בבחינה הינו הכללתן של שאלות הכוללות **היבטים פרקטיים** מעבודתו של רואה החשבון המבקר. לדוגמא: הכללת שאלות הקשורות למבנה ניירות העבודה, לתיעוד הביקורת ולראיות ביקורת, לביאורים ולהצגת הדוחות הכספיים.

השינויים נועדו להכין את הסטודנטים להתמודדות עם העבודה הפרקטית של רואה החשבון המבקר. גם בבחינה, כמו במציאות, לא מגישים לרואה החשבון המבקר את הבעיות ומבקשים פתרון, אלא מתארים מצב דברים נתון, וממנו נדרש רואה החשבון להסיק על סיכוני הביקורת ובהתאם לגזור את מענה הביקורת.

שינויים אלו דורשים מצד אחד יכולות **ניתוח והבנה** מצד הסטודנטים ומצד שני **העמקת ההבנה** הנדרשת לגבי מתודולוגיית הביקורת, הבנת תהליך הביקורת, מהות הביקורת ו**פרקטיקת העבודה** של רואה החשבון המבקר והן גרמו לעלייה בדרגת הקושי של הבחינות.

ניתוח רמת הקושי

רמת הקושי של בחינת המועצה נמדדת במס' פרמטרים, לרבות: מורכבות הנושאים הנכללים בבחינה, פרק הזמן המוקצב, חדשנות הנושאים הנשאלים, מבנה השאלות, וחדשנות במבנה הבחינה בכללותה. קיימות מס' דרגות קושי שהוגדרו על ידינו, כלהלן:

רמת קושי קלה;

רמת קושי קלה-בינונית;

רמת קושי בינונית;

רמת קושי בינונית פלוס

רמת קושי בינונית-גבוהה;

רמת קושי גבוהה;

אנו מעריכים את רמת הקושי של הבחינה ברמה בינונית-פלוס (דרגת קושי 4 מתוך 6 דרגות קושי). להלן הסבר לדירוג הבחינה:

לחץ זמן

לחץ הזמן בבחינה היה סביר, עם לחץ זמן מסויים בחלק ב'.

פרק הזמן שהוקצב לכל חלק של הבחינה היה 2 שעות וחצי.

להערכתנו, עומס הזמן בחלק ב' היה גבוה מזה של חלק א'. סטודנטים שהגיעו מוכנים לבחינה סיימו את חלק א' בדיוק בזמן.

חלק ב' היה עמוס יותר ודרש מיומנות גבוהה של הסטודנטים בכתיבת בחינה והכרת החומר היטב על מנת לעמוד במסגרת הזמן שהיתה מאתגרת.

חלק א'

<u>שאלה</u>	<u>נושא</u>	<u>מס' נדרשים</u>	<u>משך זמן מוערך נדרש לפתרון (בדקות)</u>
1	תקן ביקורת (ישראל) 911	3	45
2	דוח מיוחד	3	40
3	מהותיות	3	25
4	מגוון שאלות קצרות	8	<u>40</u>
סה"כ			150

חלק ב'

<u>שאלה</u>	<u>נושא</u>	<u>מס' נדרשים</u>	<u>משך זמן מוערך נדרש לפתרון (בדקות)</u>
5	בקרת איכות	6	40
6	תרמיות	4	35
7	מערכות מידע	5	35
8	מגוון שאלות קצרות	8	<u>40</u>
סה"כ			150

מורכבות הנושאים שנכללו בבחינה ומבנה השאלות

ברמה בינונית פלוס.

שאלות 1, 2, 6 ו- 7 היו מורכבות יחסית ודרשו יכולת ניתוח, הבנה עמוקה של הביקורת ושליטה בתקנים.

שאלה 1 – דרשה הבנה בהיבטים הפרקטיים של הביקורת ושל תהליך העריכה והסגירה של הדוחות הכספיים (4 נקודות).

שאלה 2 התמקדה אמנם בנושא סטנדרטי (דוחות מיוחדים), אולם הנושאים שאליהם נדרש להתייחס דרשו הבנה מעמיקה של התקינה והפרקטיקה בנושא.

שאלה 6 בנושא תרמיות דרשה מהסטודנטים יכולת ניתוח, הבנה מעמיקה של הביקורת ויכולת לפתח מענה ביקורת הולם למצבים משתנים.

שאלה 7 בנושא ביקורת מערכות מידע דרשה יכולת הבנה וניתוח של מצבי ביקורת שונים ופיתוח מענה ביקורת הולם.

שאלה 5 התייחסה לתקני בקרת איכות החדשים ודרשה היכרות טובה עם התקנים, לרבות ההבדלים ביניהם – למרות העובדה שהתקנים נכללו בספר התקנים קבענו את רמת הקושי של השאלה כבינונית, וזאת לאור מורכבות התקנים, ההפניות הרבות הקיימות בהם והצורך לשלוט ולהכיר אותם לעומק טרם הבחינה.

יתר השאלות היו שגרתיות.

חשוב לציין שכל הנושאים שבהן עסקו השאלות היו במסגרת המיקוד שפורסם על ידי המועצה לקראת הבחינה ושהבחינה היתה הוגנת.

מבנה הבחינה

מבנה הבחינה נותר יציב והיה דומה לבחינות קודמות – הבחינה כללה שני חלקים כשבכל חלק 4 שאלות. משקל כל חלק הינו 50 נקודות.

בכל אחד מחלקי הבחינה נכללה שאלה מסוג "ענה בקצרה" במשקל של 12 נקודות (בסה"כ 24 נקודות בבחינה).

ניתוח פרטני של דרגת הקושי בכל אחת מהשאלות

מידת הקושי המשוקללת בכל שאלה לוקחת בחשבון את כל ההיבטים הרלוונטיים להערכת השאלה, לרבות: נושא השאלה, מבנה השאלה, לחץ הזמן שהיה בבחינה ומידת החדשנות שלה (מידת ההפתעה הכלולה בשאלה).

להלן ניתוח פרטני של כל אחת משאלות הבחינה:

מס' שאלה	נושא	מבנה השאלה	לחץ זמן	מידת החדשנות	רמת קושי מוערכת
1	תקן ביקורת 911	דומה לשאלות שהיו בעבר	סביר	נמוכה	בינונית. נדרש 3 דרש הבנה בפרקטיקה של תהליך העריכה והסגירה של הדוחות הכספיים
2	דוח מיוחד	דומה לשאלות שהיו בעבר	גבוה נדרש גם לציין ליקויים וגם לנסח	נמוכה	גבוהה השאלה כללה סוגיות שדרשו הבנה גבוהה בנושא
3	מהותיות	דומה לשאלות שהיו בעבר	נמוך	נמוכה	נמוכה השאלה כללה נושאים שסטודנטים היו אמורים לשלוט בהם היטב עקב תדירות ההופעה של הנושא בבחינה
4	ענה בקצרה על מגוון שאלות בנושאים שונים	דומה לשאלות שהיו בעבר	סביר	נמוכה	בינונית

<u>מס' שאלה</u>	<u>נושא</u>	<u>מבנה השאלה</u>	<u>לחץ זמן</u>	<u>מידת החדשנות</u>	<u>רמת קושי מוערכת</u>
5	תקני בקרת איכות החדשים (1+220)	מס' נדרשים המתייחסים לסוגיות שונות הקיימות בתקנים אלו	סביר	נמוכה	בינונית אמנם לא היו שאלות דומות בעבר, אולם מדובר בשאלה סטנדרטית המתייחסת לנושאים שרובם נכללים בתקנים
6	תרמיות	השאלה כוללת נתונים המתארים עסקאות שבוצעו על ידי החברה והסטודנט נדרש לנתח את העסקאות ולתת להם מענה ביקורת	גבוה	גבוה יחסית מדובר בשאלת ביקורת יפה הדורשת יכולת ניתוח והבנה מהסטודנטים	גבוהה בשאלה נדרש לנתח את העסקאות והאירועים המתוארים, ולפתח עבורן מענה ביקורת הולם. השאלה דורשת מהסטודנטים יכולת הבנה וניתוח משמעותיים בביקורת
7	ביקורת מערכות מידע	מבנה השאלה שגרתית, בדומה לשאלות שהיו בעבר בנושא וכללו תיאור פעילות של החברה בתחום מסוים ושאלות עומק והבנה לגביהם	גבוה השאלה כוללת 5 נדרשים ולכן עומס הזמן היה גבוה	נמוכה שאלות במבנה דומה היו גם בבחינות קודמות	בינונית-גבוהה השאלה דרשה יכולת הבנה וניתוח, זיהוי סיכונים וגיבוש מענה ביקורת מתאים
8	ענה בקצרה על מגוון שאלות בנושאים שונים	דומה לשאלות שהיו בעבר	סביר	נמוכה	בינונית

צפי לעתיד

בהתאם להודעת מועצת רואי החשבון, מועד אביב 2022 היה האחרון שבו סטודנטים יכלו לבחור האם להיבחן בכתב או במחשב. החל ממועד סתיו 2022 הבחינות יתקיימו על גבי מחשב בלבד!

להערכתנו, במועד הבא של הבחינה לא צפויים שינויים מהותיים במבנה הבחינה.

אנו מעריכים שהחל ממועד סתיו 2023, המועד בו המחזור הראשון של הסטודנטים שלמדו בהתאם לתכנית הלימודים שלאחר הרפורמה, יגשו לבחינות המועצה, יחולו שינויים מהותיים במבנה הבחינה, בהדרגה.

אנו מעריכים שהשינויים בבחינה יהיו דרמטיים והבחינה תשתנה מבלי היכר בכל אחד מהפרמטרים: מבנה הבחינה, נושאי השאלות, סוג השאלות והמבנה שלהן וכן צפוי שינוי במיומנויות שיידרשו מסטודנטים כדי לעמוד בבחינה בהצלחה.

הערכתנו היא שהשינויים יבוצעו בהדרגה ויפרסו על פני מספר מועדים.

אנו במיומנות נערכים לשינויים אלו בהתאם ונמשיך לעקוב, לנתח ולעדכן בנושא.

מיומנות, ארז כהן, רו"ח – להגיע מוכנים לבחינה!